

Механізми двостороннього співробітництва Франції з іншими країнами

I. Гранти від Фонду досліджень та допомоги приватному сектору (FASEP)

FASEP «Дослідження» – фінансування надається для проведення техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) або технічної допомоги. Умови:

- **Об'єкт** – послуги з реалізації проектів розвитку, а саме:
  - проведення техніко-економічного обґрунтування, складання попередніх проектів, написання проектного завдання;
  - технічна підтримка підготовки та реалізації проектів.
- **Проекти, що можуть фінансуватися:** Проекти інфраструктури в рамках стратегій розвитку, що реалізуються органами місцевої влади, та до яких можуть залучатися французькі підприємства (виробники обладнання, інженери, розробники, тощо).
- **Сектори:** громадський транспорт (трамваї, метро, потяги, аеропорти), охорона навколишнього середовища (питна вода, очищення каналізаційних відходів, управління водними ресурсами, твердими відходами, проекти, передбачені Кіотським протоколом), енергетика (зокрема, відновлювальна енергетика та підвищення енергоефективності), охорона здоров'я, агропромисловість та іригація.
- **Бенефіціари:** державні органи (центральний уряд, регіональна та міська влада, технічні агенції).
- **Принцип фінансування:** на реалізацію проекту може залучатися додаткове фінансування від міжнародних та регіональних фінансових установ (Світовий банк, ЄІБ, ЄБРР, інші) та за умови координації із Французькою Агенцією розвитку. До фінансування можуть також долучатися місцеві підприємства та/або бенефіціар.
- **Обов'язкова умова** – 85% оплачуваних послуг за рахунок гранту мають становити послуги французьких підприємств (інженерні бюро, бюро досліджень, тощо)
- **Сума:** 150 тис. – 600 тис. євро
- **Приклади реалізованих проектів:** ТЕО проекту з покращення водопостачання (Індія), ТЕО пілотного проекту з виробництва сонячних елементів та модулів (Казахстан), план розвитку міжнародного аеропорту (Чілі).

FASEP «Зелена інновація» – фінансування надається на реалізацію інноваційних проектів, пов'язаних із охороною навколишнього середовища, та проектів сталого розвитку. Умови:

- **Об'єкт:** пілотні проекти «зелених» та інноваційних технологій з метою демонстрації ефективності технології та її відповідності пріоритетним потребам розвитку.
- **Проекти, що можуть фінансуватися:** Проекти інфраструктури в рамках стратегій розвитку, що реалізуються органами місцевої влади, та в яких можуть бути використані французькі «зелені» та інноваційні технології. Запропоноване рішення має бути інноваційним по відношенню до реалій країни та її розвитку у відповідній галузі.
- **Бенефіціари:** державні органи (центральний уряд, регіональна та міська влада, технічні агенції, тощо).
- **Принцип фінансування:** на реалізацію проекту може залучатися додаткове фінансування від міжнародних та регіональних фінансових установ (Світовий банк, ЄІБ, ЄБРР, інші) та за умови координації із Французькою Агенцією

розвитку. До фінансування можуть також долучатися місцеві підприємства та/або бенефіціар.

- **Сума:** 150 тис. – 600 тис. євро (виключно на реалізацію пілотного проекту, а не на розробку інновації).

Процедура отримання фінансування від FASEP (триває близько 4 місяців):

1. Зацікавлена компанія подає заявку на фінансування проекту з його коротким описом до міністерства економіки та фінансів Франції, де проводиться аналіз проекту з точки зору його перспективності для французького підприємництва¹. Також враховується наявність фінансування на реалізацію проекту після завершення ТЕО.
2. Заявка розглядається на міжміністерському засіданні² за поданням міністерства економіки та фінансів Франції.
3. У випадку погодження заявки, компанія-заявник надає до міністерства економіки та фінансів Франції досье проекту: офіційний лист від української сторони, запланований кошторис проекту, листи підтримки від інших французьких компаній цієї галузі щодо перспективності цього проекту для сектору, а також інші документи залежно від проекту.
4. Досье розглядається на міжміністерському засіданні за поданням міністерства економіки та фінансів Франції, де приймається остаточне рішення щодо надання фінансування чи відмови.

Країна-бенефіціар може також звернутися до міністерства економіки та фінансів Франції з пропозиціями проектів, які потребують фінансування. В свою чергу міністерство передасть пропозиції французьким підприємствам, які можуть бути потенційно зацікавлені в реалізації проекту.

II. Позики Казначейства (надаються в якості суверенного боргу)

Неконцесійна позика Казначейства

- **Об'єкт:** фінансування купівлі товарів та послуг для реалізації інфраструктурних проектів, що входять до стратегії розвитку, які реалізуються місцевими органами влади (уряд, регіональні адміністрації, технічні агенції, тощо).
- **Проекти, що можуть фінансуватися:** Проекти, значна частка яких буде реалізуватися у Франції або французькими компаніями (надання послуг, постачання обладнання). Пріоритет надаватиметься проектам, що мають відношення до державної підтримки експорту.
- **Обов'язкова вимога** – частка участі французьких підприємств в реалізації проекту повинна становити не менше 70% від суми позики.
- **Умови надання позики:** позика надається відповідно до Угоди ОЕСР щодо державної кредитної підтримки експортної діяльності, відсоткова ставка залежить від рівня ризику країни, максимальний термін кредитування не обмежено (зазвичай не більше 30 років), розмір позики – від кількох десятків до кількох сотень мільйонів євро.

Концесійна позика Казначейства

- **Об'єкт:** фінансування купівлі товарів та послуг для реалізації інфраструктурних проектів, що входять до стратегії розвитку, які реалізуються місцевими органами влади (уряд, регіональні адміністрації, технічні агенції, тощо).

¹ Оскільки метою FASEP є сприяння експортній діяльності французьких підприємств, фінансування надається на підготовку проектів, до реалізації яких в подальшому можуть залучатися французькі компанії

² До його складу входять представники міністерства економіки та фінансів та профільних міністерств і структур залежно від галузі проекту. Засідання проходять кожні 6 тижнів.

- **Проекти, що можуть фінансуватися:** неприбуткові інфраструктурні проекти та проекти сталого розвитку: громадський транспорт (трамваї, метро, потяги, аеропорти), охорона навколишнього середовища (питна вода, очищення, управління водними ресурсами, твердими відходами, проекти, передбачені Кіотським протоколом), енергетика (зокрема, відновлювальна енергетика та енергоефективність), охорона здоров'я, агропромисловість та іригація.
- **Принцип фінансування:** міжурядова суверенна концесійна позика, що надається за умовами переговорів між Директоратом Генерального Казначейства та міністерства фінансів країни-бенефіціара за кожним проектом окремо. 35% позики надається безвідплатно. На реалізацію проекту може залучатися додаткове фінансування від міжнародних та регіональних фінансових установ (Світовий банк, ЄІВ, ЄБРР, інші) та за умови координації із Французькою Агенцією розвитку.
- **Обов'язкова умова** – частка участі французьких підприємств в реалізації проекту повинна становити не менше 70% від суми позики.
- **Умови надання позики:** позика надається відповідно до Угоди ОЕСР щодо державної кредитної підтримки експортної діяльності, максимальний термін кредитування не обмежено (зазвичай не більше 30 років), розмір позики – від кількох десятків до кількох сотень мільйонів євро. Наразі ставка за такими позиками становить 0,11% річних.

Процедура отримання казначейської позики (триває близько 6 місяців):

1. Зацікавлена компанія подає заявку на фінансування проекту з його коротким описом до міністерства економіки та фінансів Франції, де проект вивчається та аналізується з точки зору перспективності для французького підприємництва.
2. Заявка розглядається на міжміністерському засіданні за поданням міністерства економіки та фінансів Франції.
3. У випадку погодження заявки, компанія-заявник надає досье проекту: перелік обладнання/послуг, що постачається, офіційний лист від української сторони, запланований кошторис проекту та інші документи залежно від проекту.
4. Міністерство економіки та фінансів Франції відряджає незалежного експерта на об'єкт, який перевіряє місце реалізації проекту, ціни на місцевому ринку та ціни закладені у кошторис, а також можливість нормального функціонування обладнання, що закуповується, та його обслуговування. Надає свої висновки.
5. Потім досье розглядається на міжміністерському засіданні за поданням міністерства економіки та фінансів Франції, та у випадку погодження передається на розгляд міністру фінансів та міністру економіки.
6. У випадку погодження проекту міністрами, проводяться переговори з відповідним міністерством країни-бенефіціара, складається відповідний протокол щодо умов надання позики, який підписується міністрами обох країн.
7. Між центральним банком або міністерством фінансів країни-бенефіціара та банком «Natixis», що діє від імені французького уряду, підписується угода щодо використання коштів
8. Підписується міжурядова угода щодо позики на реалізацію проекту.

Компанії-заявники можуть подавати заявки на отримання позики як до проведення конкурсу державних закупівель, так і у випадку отримання держзамовлення.

III. Гарантії та кредити від страхової компанії «COFACE»

Гарантії страхової компанії «COFACE» надаються від імені та під гарантії Французької Республіки відповідно до положень Страхового кодексу.

Заява на отримання гарантії надається безпосередньо французькою компанією, зацікавленою в її отриманні. Кожне досье розглядається окремо відповідно до існуючої процедури.

Основні продукти, що стосуються інвестиційно-експортної діяльності:

1. Страхування кредитів на реалізацію великих промислових та інфраструктурних проектів закордоном:

- Покриття політичних ризиків – до 95% суми кредиту;
- Покриття комерційних ризиків – від 70% до 95% від суми кредиту;
- Премія розраховується залежно від рівня ризику країни, проекту, тривалості кредиту, тощо.

2. Страхування інвестицій за кордон:

- Надається підприємствам, зареєстрованим у Франції, та комерційним банкам, що кредитують такі інвестиції;
- Страхові ризики: отримання матеріальних збитків, невідновлювальне пошкодження, відмова у правосудді;
- Об'єкт страхування – всі види інвестицій;
- Рівень покриття – до 95%;
- Строк страхування від 3 до 20 років;
- Премія залежить від країни, типу інвестиції, тощо.

Наразі Україна входить до переліку країн із дуже високим ризиком, тому отримання страхування в рамках цього інструменту є досить маловірогідним.